

Timo Airaksinen

Kommentti Esa Roosin artikkeliin Perversion psykologiaa

Esa Roosin teksti luotaa psykologista ja psykoanalyttista perversioteoriaa ja myös sen etiikkaa. Minulla ei tietenkään voi olla annettavaa itse psykologialle, mutta uskaltaisin sanoa jotakin tekstin eettisestä ja metodologisesta puolesta.

Roos tekee johtopäätöksensä, esiteltyään ensin perversioteorioita, sanoen: "Perversio dehumanisoi, narsismi samoin. Toisella ihmisellä on arvoa vain välineenä – – Tai häntä voidaan käyttää huumeena (addiktiivisesti)." Eettinen viesti on selvä, perversio ei ole hyvä asia, kun ajatellaan esimerkiksi Kantin etiikan mukaisesti. Jotenkin olin pettynyt luettuani tämän. En oikein pidä etiikasta tässä yhteydessä.

Mutta kuinka käy jos käännämme Roosin antamat perustelut koskemaan 'normaalia' seksuaalisuutta? Jos perverssi seksuaalisuus on monimutkainen tie tuskan ja ahdistuksen kautta kohti dehumanisaatiota, onko normaali seksuaalisuus sen helpompaa?

Oletetaan, että mies menee tanssiravintolaan tarkoituksenaan naida ketä tahansa naista, joka siihen suostuu. Hän ei halua maksaa eikä raiskata, mutta häntä ei lainkaan kiinnosta naisen tunteet tai tuntemukset. Eikö mies olekin dehumanisoinut seksin ja pitää sukupuolikumppania vain välineenä ja huumeena? Miehen motiivit voi sitten selittää psykoanalyttisesti. Kysymykseeni voi vastata ainakin kahdella eri tavalla. Ensinnäkin voi todeta, että normaali seksi voi olla väline ja huume, vaikka sen *ei tarvitse* sitä olla. Sitten voi lisätä, että perversiot ovat aina ja välttämättä jompaakumpaa. Voimme lukea Roosin teoretisoinnit juuri todisteluna tämän teesin puolesta – vai voimmeko? Toiseksi voimme sanoa, että mies on kuin onkin pervertikko, koska hän pitää naista esineenä, välineenä ja huumeena. Sama koskee tietysti modernia, vapautunutta naista.

Tämä toinen argumentti on mielenkiintoinen, koska se moralisoi perverssiyden psykologian. Emme voi enää luottaa siihen, että tavallinen heteroseksuaalinen yhdyntä olisi 'luonnollista'. Se voi olla piiloperverssiä ja perustua kaikille niille lapsuuden kauhuille, joita Roos niin etevästi maalailee lukijansa eteen.

Eteemme tulee erotteluongelma. Tämä ongelma lienee syynä siihen, että kaikkea seksuaalisuutta on kulttuurissamme vierastettu. Ihminen tajuaa intuitiivisesti, että ero

normaalin ja perverssin välillä on vain veteen piirretty viiva, ja kauhistuneena hän kieltää kaiken. Syyllisellä lienee tähän oikeus. Tilanne on kuitenkin hankala.

Ratkaisu löytyy sieltä mistä lähdettiin liikkeelle. Normaalista seksuaalisuutta on vain kahden ihmisen yhteisestä hyvästä huolta pitävä genitaalinen yhteys lasten tekemiseksi perheen lisäykseksi. Kirkko olisi oikeassa. Näkemys on niin ahdas, ettei sitä oikein voi ottaa vakavasti.

Ehkä on mahdollista ajatella, että kun ihminen on psykologisesti tarpeeksi solmussa, hän ajautuu tuskaisesti kohti välineellistä ja addiktiivista halun tyydytystä. Kun hän on mieleltään terve, hän hakeutuu kohti onnellista seksiä. Kyseessä on vähän niin kuin ero tehdasbroilerin ja onnellisen kanan välillä. Vertaus on harhaanjohtava, sillä välille jää niin paljon seksuaalisuuden muotoja, että molemmat ääripäät näyttävät idealisoinneilta, ei faktoilta.

Onko esittelemäni erotteluongelma niin vakava, että koko perversio-käsite menettää mieltensä? En osaa vastata tähän, mutta haluan vain huomauttaa, että ihmisistä on vaikea tutkia sekoittamatta asiaan etiikkaa. Perversio on jotakin pahaa, mutta niin on silloin kaikki seksi. Jotta seksin yleensä voisi hyväksyä, voi olla tarpeen myöntää, ettei perversio ole pahaa. Pahaa on vain se, että seksi tuntuu pahalta. Toisin sanoen, seksi on perverssiä vain, kun se on hallitsematonta. Ja perversseintä kaikesta on seksin kieltäminen.

Seuraava artikkeli:

[Esa Roos: Kommentti Timo Airaksiselle](#)